

3. Deglutita auget menstrui liquoris copiam, supplet defectum.

Annotatio. Inde ex solo abuso nicotianae & pastillorum saliuam mouentium perit ciborum coctio, & oritur tabes. Nimia saliuae iactuata, quam producebat vulnus ductuum salinum, acrimonia humorum, febris, dissolutio humorum, exhaustis aegros, & in marastum letalem coniecit. * Idem a salivatione arte concitata fieri ambulantia veneris spectra testantur.

C A P V T II. D E G L U T I T I O.

S. 1.

Quid sit?

Cibus inter dentes commolitus, & cum saliva in pastam subactus mollis, figurabilis, per cauum oris, ad fauces promoueri, promotus per angustias eius in oesophagum deprimi, tandem in ventriculum descendere debet.

Ordine haec omnia peraguntur & ministerio plurium muscularum. Non solum autem partes deglutitioni seruientes in hac actione operantur, sed & aliae, quae his vel annexae, vel vicinae sunt, ne bolus, aut liquidum in alienas aberet vias. Hinc narrationis difficultas.

In

* LORRY. TISSOT. HAEN.

Quod a suctione fumi nicotianae pereat famex, non iacturae saliuae, sed oleo plantae adscribi debet.

In duò stadia omnis deglutitio commode diuiditur; primum illud est, in quo lingua bolus dorso exceptum ad fauces deuehit; alterum, quo bolus in cauum faucium receptus vi constrictorum in oesophagum vrgetur. Sequitur hunc nixum descensus cibi ex pharynge in ventriculum.

§. 2.

Primum stadium.

Lingua primum explanata recipit a dentibus cibum masticatione comminutum, inde reducta & per styloglossos eleuata ad palatum adprimitur; apice primum, deinde etiam reliquo corpore, ut nascatur species plani inclinati, per quod cibus ad sedem faucium migrat.

Dum haec lingua facit, maxilla per suos musculos adducitur, non solum ut ore clauso nihil cibi elabatur, sed etiam ut punctum immotum leuatoribus laryngis praebeatetur.

Dilatari insuper ~~recessu~~ fuit isthmum faucium, & glottidem radici linguae subduci. Quare leuator os hyoides, & antrorsum dicitur a suis viribus, nempe styloglosso, stylohyoideo, stylopharyngeo, biuentriu primo ventre, & hyothyreoideo.

§. 3.

Quomodo caueatur illapsus boli in laryngem.

Sed dum bolus ad fauces migrat, offendit in itinere erectam ad posteriora linguae epiglottidem,

ridem, quae deprimi debet, ut aditus in laryngem protegatur. Nam hoc aperto funestum illapsus & suffocationis periculum imminet.

Quare ut inuertatur epiglottis, sapienti naturae consilio, eadem vires, quae pharyngem dilatant, vna eleuant laryngem; & ita epiglottidem tumenti linguad subducunt.

Firmatis vero maxillis biuentres, genio-hyoidei & genioglossi laryngem sursum ducunt & inuertunt.

His in primis viribus epiglottis inclinatur, dum linguae resistenti ad primitur.

Annotatio 1. Ab incauto sub deglutitione risu delabentes in laryngem guttulae potus vehementissimam tussim, anxietatem, & suffocationis metum producebant.

Perierunt duo pueri, quibus fabae in fistulam spiritalem delapsae. Erosa epiglottide suffocatio. MERCLIN.

Annotatio 2. Intelligitur, cur adeo periculosum sit, deglutientem ridere; cur impossibile sit vna & inspirare & deglutire; cur in submersis frequens in bronchiis & pulmone aqua.

§. 4.

Quid redditum cibi per nares impedit?

Ne cibus in dilatum pharyngem veniens per choanas retroeat, impedit descensus interiecti veli palatini. Dum enim pharynx eleuantur,

tur, thyreopalatinus se constringit, & velum mobile ad linguam & pharyngem adprimit, cui etiam accedit actio circumflexi palati mollis.

Sic omnis a naribus cibus remouetur.

Annotatio 1. Linguae eleuatio etiam confert, vt nihil per os retroeat: vtraque igitur actio & linguae & palati mobilis redditum intercipit; vnde apparet, linguam in deglutitione maxima dignitatis organum esse.

Annotatio 2. Potum facilius ab incunente palato molli & ab vula duci, PETITI opinio est.

Annotatio 3. Hinc patet, cur in angina adeo difficilis deglutitio, & saepe cibi per nares redeant; cur in tussi aut vomitu tempore deglutitionis superueniente ciborum particulae nares subeant? cur amygdalis tumidis imperfeta, difficilis deglutitio?

Annotatio 4. Hinc quoties palati fornix palatumue ab vlcere erosum, aut consumptum, toties impeditur deglutitio, & cibus in nares retrocedit. In venereis frequens exemplum, * A palato nimis paruo idem obseruauit LA METRIE.

Annotatio 5. Vitio veli palatini cibos potusque in asperam illapsos esse MORGAGNIUS aliique tastantur. Quae huius phaenomeni ratio?

§. 5.

* Memorabile hominis, qui circumferens pro mercede suis deuastationem & artificiosam compensationem ostendit.

§. 5.

Alterum stadium. Actio pharyngis siue nixus.

Quamprimum cibus in pharyngem dilatatum receptus est, is pro sua, quam habet, irritabilitate, ad contactum cibi seu stimuli se contrahit, huncque deorsum premit.

Agunt primo constrictores faucium supremi, tum medii, tandem infimi, ex ordine.

Vna larynx, qui eleuatus fuerat, laxatur, descendit, retrorsum ducitur, & sic pharyngem arctat. Iuvant hanc actionem sternohyoidei, sternothyroidei, coracohyoidei.

Erigitur denuo epiglottis, & velum mobile restituitur.

Annotatio 1. Tota haec functio deglutitionis musculosa est, & celerrime perficitur, concurrentibus insimul plurium muscularum actionibus. In ipsa vero deglutitione, qua bolus deorsum premitur, nixus quandam speciem quilibet in se ipso aduerterit.

Annotatio 4. A paralyse pharyngis abolita deglutitio, vt cibi tanquam in sacco aliquamdiu retinerentur, & demum crudi reiicerentur. HALLER. Non infrequentes esse eiusmodi saccos, DUVERNEY. posth. II. Constricto per spasmus hystericum pharynge deglutitio intercepta.

Annotatio 3. Angina spuria in febribus malignis — post apoplexiā — in paralyse — ab euacuationibus nimiis.

Quid iter per fauces expedit? Tonsillae.

Sensibilis pharynx est; quae assumuntur, saepe aspera, sicca sunt; His subuenit copiosus, qui vndique exstillat, mucus.

Ad latera faucium vtrinque ad perpendicularium sedet ovalis folliculorum acerius, amygdalae similis, in quibus mucus paratur.

Effluit iste per foramina, quae in quemlibet eius sinum patent. Has tonsillas styloglossus praeterit & succutit; latera vrgent musculi vicini.

Alii folliculi simplices linguae, palati, denique pharyngis vndique mucosum humorum stillant. Ante tonsillas agmen est eiusmodi folliculorum, quod in pharyngem descendit.

Quando deglutimus, musculi pharyngis se constringentes hunc mucum de folliculis exprimunt.

Nerui pharyngis prodeunt ex glossopharyngeo, a neruo laryngeo, a ganglio intercostali. Nervi palati mobilis sunt a palatinis, ex quinto pare natis. Tonsillae & proximus pharynx a linguali tertii rami quinti paris surculo propagines habent.

Annotatio. Tumor, inflammatio tonsilarum — Siccitas faucium in febribus. — Cur dolor, inflammatio faucium saepe linguam afficit? — Consensus pharyngis — branchus —

ca-

cataarrhus faucium — sputatio — paralysis pharyngis.

§. 7.

Oesophagus.

Tubus carnosus, fere cylindricus, qui ex pharynge in ventriculum continuus abit, oesophagus appellatur.

Descendit per collum ad sinistrum latus asperae arteriae, dein per thoracem pergit in interualllo mediaстini anterioris, vicinus aortae, sed dexterior; deflectit ultimo sinistrorum, transit per ostium proprium diaphragmatis inter lacertos, qui sub oesophago decussantur, eumque, dum se constringunt, claudunt.

Annotatio. Laxe solummodo ab his lacertis ventriculi osium constringi nonnulla in morbis phaenomena doceunt. Saltem aeris liber patet introitus.

§. 8.

Fabrica Oesophagi.

Exterior tubus carnosus est, & duo fibrarum strata habet; Longitudinales exterius decurrent; & a cartilagine annulari oriuntur; eleuant gulam, & dilatant. Inferiores ab eadem cartilagine natae in circuli modum transversae gulam ambeunt. Constrictae bolum deorsum vrgent. Post laxam cellulosam telam valde inflabilem succedit tunica nervosa, firma & alba. Continuatur ex cute oris, & aequa sensibilis est. Hanc obducit cuticula.

B 2

Adhuc

D

Adhuc notari debent glandulae congregati generis, quae secundum gulam vniuersam disponuntur, & vasa lymphatica recipiunt.

Cryptae mucosae in cellulosa tela sedent, suumque liquidum per ductus exiguos in oesophagum emitunt.

Annotatio 1. Glandulae alieno & crasso liquido farcta intumescunt, gulamque non raro comprimunt, vnde iter cibi impeditur.

Morbi gulae; praecipue a spasmis; aliquot exempla. — Ruminatio quaedam — nimia dilatatio.

VASA. A multis trunculis nascuntur arteriae, quae gulam percurrent; sic a thyreoidea inferiori, subclavia &c.

NERVOS grandes recipit oesophagus a recurrente, & ab octavo pari, vnde non exigua eius, velut ipse expertus sum, sensibilitas.

Annotatio. Magis anxietatem pariunt quam dolorem. Conspirant cum faucibus, ventriculo — Globus hystericus.

§. 9.

Contractilitas oesophagi.

Magna huius tubi contractilitas est, quam leuiores etiam stimuli ad contractionem adigunt. Irritat aqua, calor, aer; Efficaciam irritamenti mitigat nerua & mucus, qui vndique superficiem internam oblitus, viamque reddit expeditorem.

Nato

Nato in gula obſtaculo ſurſum & deorſum tubus moueri viſus eſt. Offa ſiccior vel gran- dior, in quibusdam frigidos haustus moleſtiſi- mam produxit conſtrictionem & anguſtiam.

A ſenſione vehementi augetur tubi irri- bilitas.

§. 10.

Actio oesophagi.

Recipit cibum dilatatus, promouet con- tractus.

Dum nempe cibus ex pharynge in oeso- phagum venit, eum dilatar, & ſimil irritat; irritatus ſe contrahit, & bolum in proximam partem laxam vrget; haec ſimiliter irritata ut ſe liberet ſtimulo, perinde coarctatur, & ci- bum deorſum pellit.

Annotatio 1. Neruis oſtaui paris irritatis idem contingit.

Annotatio 2. A convulsionibus aliisue ſpa- modicis morbis deglutitio ſaepe abolerur. Pa- ralyſis idem malum facit.

Annotatio 3. Eſt aliquis oesophagi eum diaphragmate conſensus exemplo vomitus, ſin- gultus, impeditae deglutitionis, ſi diaphrag- ma vulneratum fuerit.

Annotatio 4. Naturalis oesophagi motus eſt progreſſivus; inuertitur tamen in rumina- tione, vomitu, regurgitatione cibi, ruſtatione.

Annotatio 5. De impedita deglutitione ex vitio gulæ pulchre differuit V. GEVNS. DE HAEN.